

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dn. 9.12.2008r.

RKT-61-43/08/SB

DECYZJA Nr RKT-84/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm., Dz. U. z 2007r. Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko K. P.-M. prowadzącej Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu:

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów praktykę stosowaną przez K. P.-M. polegającą na stosowaniu w Umowach postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), na mocy którego zastrzeżono, uprawnienie do podjęcia decyzji o skreśleniu dziecka z listy dzieci przyjętych do przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności w razie nieuiszczenia opłat przez określony w umowie okres (...), co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, i nakazuje się zaniechania jej stosowania.**

II. Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznaje się za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki stosowane przez K. P.-M. stanowiące bezprawne działania, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 wymienionej na wstępie ustawy, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):**

1. *„Rodzice zobowiązują się do uiszczenia podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym. (...)”*

„Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości Rodziców, na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem.”

„Zmiany dotyczące opłat za przedszkole są przedstawiane rodzicom na tablicy informacyjnej z miesięcznym wyprzedzeniem.”

2. *„7 dniowa – nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy, jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków.”*

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania od 1.05.2008r.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na K. P.-M. prowadzącą Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu, karę pieniężną w wysokości 1000 zł (słownie złotych: tysiąc), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I i II sentencji niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, postanawia się obciążyć K. P.-M. prowadzącą Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu kosztami przeprowadzonego postępowania i zobowiązać do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 40 zł (słownie złotych: czterdzieści).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym) z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające dotyczące badania wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na świadczeniu usług przedszkolnych na terenie województw opolskiego i śląskiego.

W dniu 17.04.2008r. postanowieniem nr 1 (Karty nr 2-4) w związku z ustaleniami dokonanymi w ramach powyższego badania wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez K. P.-M. prowadzącą Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu (zwaną dalej przedsiębiorcą) bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, polegających na stosowaniu w umowach postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):

1. Pkt 5 Umowy „Rodzice zobowiązują się do uiszczania podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym. (...)”
2. Pkt 6 Umowy „W razie nieuiszczenia opłat przez okres 2 tygodni, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z listy dzieci przyjętych do przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności, o czym pisemnie powiadomi rodziców dziecka.”
3. Regulamin przedszkola „7 dniowa – nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy, jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków.”
4. Regulamin przedszkola „Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości Rodziców, na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem.”
5. Pkt 5 Regulaminu odpłatności za Przedszkole „Zmiany dotyczące opłat za przedszkole są przedstawiane rodzicom na tablicy informacyjnej z miesięcznym wyprzedzeniem.”

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie powyższych praktyk, przedsiębiorca wyjaśnił co następuje. Zmianie uległy treści umów zawartych z Rodzicami oraz Regulamin odpłatności za przedszkole. Rodzice dzieci, które uczęszczają do przedszkola i tych, które rozpoczną edukację od nowego roku szkolnego otrzymają nowe umowy a poprzednie utracą ważność. Rodzice zostali w formie pisemnej powiadomieni o zmianach w Regulaminach Przedszkolnych, a nowe obowiązujące dokumenty znajdują się miejscach bezpośrednio dostępnych / oddziały dziecięce tablica, kancelaria/. Przedsiębiorca poinformował, iż zawsze Rodzice są informowani o zmianach w przedszkolu nie tylko na tablicy ogłoszeń, ale bezpośrednio w formie słownej w czasie konsultacji, przy wnoszeniu opłat. W praktyce forma pisemna jest także stosowana, pomimo, że nie jest ujęta w dokumentacji (Karta nr 5). Przedstawione zostało oświadczenie stanowiące co następuje. „Powstałe w przekazanych do Urzędu dokumentach nieprawidłowości były niezamierzone, w praktyce nie pociągały za sobą żadnych niezgodnych z prawem konsekwencji ze strony Rodziców. Błędy dotyczyły jedynie sformułowań, ponieważ - nigdy nie zostało skreślone żadne dziecko z listy dzieci uczęszczających do przedszkola. Żaden rodzic nie wniósł podwyższonej opłaty za przedszkole (jeśli taka miała miejsce) w okresie zgłoszenia rezygnacji. Nie było także takiej sytuacji, aby skreślone zostało dziecko z przedszkola w wyniku 7 dniowej nieusprawiedliwionej nieobecności” (Karta nr 6).

W piśmie z dnia 11.06.2008r. przedsiębiorca wyjaśnił co następuje (Karta nr 18). Nie został opracowany nowy dokument „Regulaminu odpłatności za Przedszkole”, a jedynie zmieniony został punkt 5 ww. dokumentu poprzez wprowadzenie Aneksu. Rodzicom zostały wydane dokumenty: Umowa, Aneks do Regulaminu odpłatności za przedszkole oraz Regulamin Przedszkola. Rodzice dzieci uczęszczających do przedszkola zawierają nowe umowy wg. wzoru obowiązującego od 1.05.2008r. Wszyscy Rodzice otrzymali nowe wzory umów. Proces wydawania umów został zakończony.

Stwierdzenie, że dotychczasowe umowy tracą ważność oznacza, że z Rodzicami, którzy zawarli umowy wg. zakwestionowanego wzoru są zawierane nowe umowy (w oparciu o nowy wzór) obowiązujący od 01.05.2008r. Umowy których treści zostały ocenione w postępowaniu wyjaśniającym były ważne do 30.04.2008r.

Przedstawiona została umowa zawarta z rodzicami dziecka, które korzysta z usług od 01.06.2008r.

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

W trakcie postępowania, organ antymonopolowy ustalił, że przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej polegającą m.in. na prowadzeniu przedszkola niepublicznego (Karty nr 28, 29).

Umowy w sprawie korzystania z usług przedszkola zawierały postanowienia o treści:

1. Pkt 5 Umowy „Rodzice zobowiązują się do uiszczania podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym. (...)”
2. Pkt 6 Umowy „W razie nieuiszczenia opłat przez okres 2 tygodni, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z listy dzieci przyjętych do przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności, o czym pisemnie powiadomi rodziców dziecka.”
3. Regulamin przedszkola „7 dniowa – nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy, jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków.”
4. Regulamin przedszkola „Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości Rodziców, na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem.”
5. Pkt 5 Regulaminu odpłatności za Przedszkole „Zmiany dotyczące opłat za przedszkole są przedstawiane rodzicom na tablicy informacyjnej z miesięcznym wyprzedzeniem.” (Karty nr 30, 31, 32).

W trakcie postępowania przedsiębiorca poinformował o zmianie treści umów od 1.05.2008r. Zakwestionowane postanowienia przyjęły treści:

Pkt 5 Nowej Umowy „Rodzice zobowiązują się do uiszczania podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce, w kwocie nie przekraczającej stopnia inflacji, ogłoszonej przez GUS wg „wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych”, po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym (tablica ogłoszeń) oraz pisemnego powiadomienia każdego rodzica.”

Pkt 7 Nowej Umowy „Rodzice, którzy zgłosili pisemną rezygnację z usług przedszkola wnoszą opłatę w niezmienionej (dotychczasowej) kwocie, aż do wygaśnięcia umowy – rezygnacji, nawet gdy opłata w placówce ulegnie podwyższeniu.”

Pkt 8 Nowej Umowy „W razie nieuiszczenia opłat za okres miesiąca, od wyznaczonego terminu, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności, o czym pisemnie powiadomi rodziców.”

Postanowienie nowego Regulaminu Przedszkola „7 dniowa, nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków, po uprzednim pisemnym powiadomieniu rodzica/opiekuna”.

Postanowienie nowego Regulaminu Przedszkola „Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości rodziców na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem i w formie pisemnej skierowanej do rodzica/opiekuna.”

Postanowienie aneksu do Regulaminu odpłatności za Przedszkole „Zmiany opłat za przedszkole są przedstawiane Rodzicom na tablicy informacyjnej i także w formie pisemnej kierowanej do każdego Rodzica.” (Karty nr 11-14).

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa antymonopolowa w art. 24 ust. 2 i 3 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

W przypadku, gdy doszło do naruszenia art. 24 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy na mocy art. 26 ust. 1 tej ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy antymonopolowej, przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2007r. Nr 155, poz. 1095), a także osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

K. P.-M. prowadzi Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu na podstawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 ze zm), system oświaty w Polsce obejmuje m.in. przedszkola, które mogą być zarówno placówkami publicznymi, jak i niepublicznymi (art. 5 ust. 1 ww. ustawy o systemie oświaty).

W wyroku z dnia 5 lutego 2003 sygn. akt XVII Ama 36/02, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stwierdził co następuje. „Zauważyć należy, iż ustawa antymonopolowa nie określa pojęcia przedsiębiorcy. W ustawie (vide art. 4) znajduje się generalne odesłanie do innej ustawy posiłkowej. Odniesienie to nie dotyczy jednak podmiotów określonych w art. 4 ust. 1 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W w/w art. ustawodawca stwierdził, że dla potrzeb niniejszej ustawy za przedsiębiorcę uznane zostaną osoby prawne organizujące lub świadczące usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej. Zauważyć należy, iż w ustawie nie zostało sprecyzowane jaki rodzaj działalności należy uznać za działalność o charakterze użyteczności publicznej. (...) Zdaniem Sądu można ustalić, iż dana działalność jest działalnością o charakterze publicznym dokonując analizy celu prowadzenia działalności. W przypadku (szkoły wyższej) celem tym jest świadczenie usług edukacyjnych z jednoczesnym zapewnieniem sobie zysku z tego tytułu. W ocenie Sądu przedmiotem działania powódki są usługi o charakterze użyteczności publicznej – to jest edukacja.” Powyższe orzeczenie zostało potwierdzone w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004r. sygn. akt III SK 22/2004. Sąd Najwyższy – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, stwierdził co następuje. „Uczelnia niepaństwowa jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Tekst jednolity: Dz.U. 2003 r. Nr 86 poz. 804 ze zm.)”

Wobec powyższego należy uznać, iż K. P.-M. prowadząca Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu jako osoba świadcząca usługi oświatowe o charakterze użyteczności publicznej jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a ustawy antymonopolowej.

Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szewcika, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/

Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcy postawiono zarzut stosowania postanowień wzorców umownych, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 K.p.c. Wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ K.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ K.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 K.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w ww. rejestrze, jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonując oceny postanowienia umownego ocenia określony zapis i w momencie jego wpisania do rejestru klauzula przestaje być postanowieniem konkretnego wzorca umownego, a staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c.) spełnia ona funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna i inna). Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Sąd orzekając co do postanowienia, iż jest to niedozwolone postanowienie umowne stwierdza, iż kształtuje ono prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, równocześnie rażąco naruszając jego interesy. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. przez niedozwolone postanowienie umowne uważa się postanowienie umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, które kształtuje jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Biorąc pod uwagę powyższą wykładnię, można stwierdzić, iż praktyki polegające na zamieszczaniu w zawieranych umowach, postanowień, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych są bezprawne i naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Powyższe zostało potwierdzone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06) oraz wyroku SOKiK z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04).

Posługiwanie się w obrocie konsumenckim klauzulami uznanymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za abuzywne i wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone postanowienia umowne jest zakazane prawem. „Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki o której mowa w art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów (Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 02.12.2005r., (sygn. akt VI ACa 760/05). Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29.09.2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19. 12. 2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ K.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich”. Pomimo, iż powyżej przywołane wyroki zapadły pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w aktualnym stanie prawnym. Na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia.

I W zakresie punktu I sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania w Umowach postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), na mocy którego zastrzeżono, uprawnienie do podjęcia decyzji o skreśleniu dziecka z listy dzieci przyjętych do przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności w razie nieuiszczenia opłat przez określony w umowie okres, co jest niezgodne z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W niniejszym postępowaniu zakwestionowane zostało postanowienie o treści: „*W razie nieuiszczenia opłat przez okres 2 tygodni, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z listy dzieci przyjętych do przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności, o czym pisemnie powiadomi rodziców dziecka.*”

W trakcie przedmiotowego postępowania, przedsiębiorca dokonał zmiany treści umów realizowanych z konsumentami. W nowych umowach zakwestionowane postanowienie otrzymało brzmienie: „*W razie nie uiszczenia opłat za okres miesiąca, od wyznaczonego terminu, dyrektor przedszkola może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z przedszkola i wszczęcia postępowania administracyjnego o ściąganiu zaległych należności, o czym pisemnie powiadomi rodziców.*”

Zakwestionowane postanowienia oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 27.02.2006r. sygn. akt XVII Amc 105/04 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 29.05.2006r. pod numerem 726, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Ekonomii i Informatyki w Krakowie.

„Nieusprawiedliwione zaleganie z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 27.03.2006r. sygn. akt XVII Amc 40/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 20.06.2006r. pod numerem 754, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Katarzynie Rojkowskiej - „Leader School” w Radomiu.

„Nieopłacenie zajęć w przedstawionych wyżej terminach powoduje skreślenie z listy uczestników bez zwrotu wpłaconej wcześniej kwoty”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 21.11.2006r. sygn. akt XVII Amc 138/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 20.02.2007r. pod numerem 1028, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko IP Sp. z o.o. Internet Polska w Krakowie.

„Opóźnienie uiszczenia należnej wg umowy zapłaty powyżej trzech miesięcy, może powodować rozwiązanie umowy w trybie natychmiastowym z tym, że Użytkownik ma obowiązek niezwłocznego uiszczenia należnej Operatorowi zapłaty liczonej od dnia jej wymagalności. Reaktywacja usługi związana jest z ponownym pobraniem opłaty instalacyjnej”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 31.10.2007r. sygn. akt XVII Amc 90/07 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.03.2008r. pod numerem 1350, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Towarzystwo Budownictwa Społecznego TBS-Budostal-3 Sp. z o.o.

„Towarzystwo może również odstąpić od niniejszej umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy Partycypant opóźni się powyżej 14 dni z wpłatą: a) którejkolwiek z rat określonych w par. 2 pkt. 3; b) dopłaty wynikającej z par. 2 pkt. 4; c) odsetek określonych w par. 2 pkt. 7”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 24.08.2006r. sygn. akt XVII Amc 115/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 27.11.2006r. pod numerem 956, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego w Warszawie.

„Bezskuteczny upływ terminu uiszczenia raty czesnego uznaje się za wyrażenie woli rezygnacji ze studiów, jeżeli zaległa rata nie została uiszczona w ciągu czternastu dni od dnia upływu terminu uiszczenia. Rezygnacja wywołuje skutek piętnastego dnia po upływie terminu uiszczenia raty”.

W ww. wyroku Sąd uznał co następuje. „Postanowienia zakładające, iż brak raty opłaty za studia jest równoznaczne z rezygnacją ze studiów uznać należy za sprzeczne z art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 9 k.c. jako nadmiernie rygorystyczne i uprawniające pozwaną do zastosowania wobec konsumenta wprost tak dotkliwej sankcji za nieuiszczenie opłaty w terminie jaką jest skreślenie z listy studentów, niepoprzedzone wezwaniem do zapłaty. Założenie, iż brak opłaty uznaje się za wyrażenie woli rezygnacji ze studiów oznacza przyznanie szkole uprawnienia do dokonywania

wiążącej interpretacji umowy, poprzez przyjęcie, iż każde zaniechanie studenta w dokonaniu opłaty jest równoznaczne z wolą rezygnacji ze studiów.”

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 18.05.2006r. sygn. akt XVII Amc 64/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 5.07.2007r. pod numerem 1198, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Poliglota Sp. z o. o. z /s w Warszawie.

„Słuchacz zobowiązany jest do opłacenia kursu w wyznaczonych przez Organizatora terminach. Nieopłacenie raty w wyznaczonym terminie powoduje skreślenie z listy uczestników kursu, utratę prawa do rabatu za kontynuację w przyszłości oraz naliczenie kary umownej w wysokości 0,5 % należnej kwoty za każdy dzień zwłoki”.

„W ocenie Sądu pierwsze kwestionowane postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy. Nakłada ono na konsumenta, który nieopłacił w terminie kolejnej raty należności za kurs niewspółmierne do stopnia jego zawinienia sankcje w postaci skreślenia z listy uczestników kursu i jednocześnie obowiązek zapłaty kary umownej w wysokości 0,5% naliczonej kwoty za każdy dzień zwłoki. (...) Nałożenie jednak na słuchacza obowiązku zapłaty należnej kwoty powiększonej z każdym dniem o karę w wysokości 182,5% w skali roku z jednoczesnym skreśleniem z listy uczestników i utratą prawa do rabatów stawia konsumenta w szczególnie niekorzystnej sytuacji. (...) Wpłaty dokonywane są „z góry” przed rozpoczęciem kolejnych zajęć. Z wzorca nie wynika, że jest inaczej. Oznacza to, że konsument, który niedokonał opłaty w terminie nie tylko jest skreślony z listy uczestników bez uprzedniego wezwania, ale musi zapłacić za zajęcia, w których utracił już prawo uczestnictwa przy czym opłata jest powiększona o karę umowną zastrzeżoną w analizowanym postanowieniu. Takie ukształtowanie pozycji konsumenta należy uznać za szczególnie rażące naruszenie dobrych obyczajów. Podkreślenia wymaga, że pozwany niewłaściwie zinterpretował przepis art. 476 k.c. i wynikający z niego obowiązek przeprowadzenia dowodu, który w przypadku nie spełnienia świadczenia w terminie obciąża konsumenta a nie pozwanego. Do chwili, gdy konsument nie wykaże, że nie ponosi odpowiedzialności za uchybienie terminu pozwany może uważać, że pozostawał on w zwłoce i musi jedynie wykazać, iż zapłaty nie dokonano w terminie.”

Analiza stosowanej przez przedsiębiorcę klauzuli zarówno w pierwotnym brzmieniu, jak i w zmienionym wykazała, iż przewiduje ona sytuację, w której umowa zostaje rozwiązana ze skutkiem natychmiastowym bez obowiązku wcześniejszego wezwania konsumenta. Mając na uwadze, że umowa o świadczenie usług przez przedszkole jest kontraktem wzajemnym, dokonanie ww. czynności bez uprzedniego wezwania konsumenta do spełnienia świadczenia jest sprzeczne z art. 491 k.c., który stanowi, że jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni dodatkowy termin do wykonania z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Przedmiotowe twierdzenie zostało potwierdzone wielokrotnie przez Sąd w powyżej przytoczonych orzeczeniach. Sąd stwierdził, iż skreślenie z listy korzystających z usług, nieopłacone wezwaniem do zapłaty należy uznać za nadmierne rygorystyczne i uprawniające przedsiębiorcę do zastosowania wobec konsumenta zbyt dotkliwej sankcji za nieuiszczenie opłaty w terminie, a tym samym za sprzeczne z art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 9 k.c.

W treści poprzednio obowiązującej umowy zawarty był zapis, iż „Wyżej wymienione świadczenia płatne są do końca każdego miesiąca za miesiąc następny, w dniach ustalonych przez osobę prowadzącą”. Nowa umowa zawiera postanowienie „Wyżej wymienione świadczenia płatne są z góry za dany miesiąc w dniach ustalonych przez osobę prowadzącą”. Biorąc pod uwagę powyższe treści umów termin do uiszczenia opłat jest określany w każdym przypadku przez dyrektora. Tym samym termin do zapłaty wyznacza dyrektor. Wprowadzenie do nowego postanowienia odniesienia do podjęcia przez dyrektora decyzji o terminie do dokonania wpłat, nie wprowadza żadnych zmian dotyczących konsekwencji dla konsumentów wynikających z tytułu

nieterminowego wnoszenia opłat. Zarówno w przypadku wcześniej obowiązującej umowy, jak i nowej dyrektor zawsze podejmuje decyzje o terminie dokonywania wpłat.

Pomimo, iż przedsiębiorca dokonał zmiany treści zakwestionowanego postanowienia, to jednak również nowe postanowienie należy uznać za naruszające interesy konsumentów w takim samym zakresie, jak jego pierwotna wersja. Wydłużeniu uległ jedynie termin, po jakim może zostać podjęta decyzja o skreśleniu dziecka z listy wychowanków oraz wszczęcia postępowania administracyjnego. Jednak nie zmienia to faktu, iż nadal po upływie określonego w umowie terminu dyrektor może podjąć jednostronną decyzję o skreśleniu dziecka z listy bez wcześniejszego wezwania konsumenta do zapłaty powstałych zaległości.

W zakwestionowanej klauzuli zarówno w brzmieniu pierwotnym, jak i zmienionym, przewidziane jest powiadamianie rodziców o podjętych działaniach. Jednak stwierdzone zostało, iż powiadomienie rodzica o fakcie rozwiązania umowy nie może być uznane za wystarczające. Samo poinformowanie o podjętych działaniach nie wypełnia obowiązku wezwania konsumenta do zapłaty przed rozwiązaniem umowy. Na podstawie przedmiotowego postanowienia, przedsiębiorca informuje tylko o już podjętych działaniach, a nie o możliwości ich podjęcia.

Biorąc pod uwagę powyższe nowe postanowienie w taki sam sposób narusza interesy konsumentów jak wcześniej zakwestionowane.

Przedmiotowa praktyka dotyczy ograniczenia praw konsumentów w sytuacji nieuiszczenia opłaty przez określony w umowie okres. Ponieważ zakwestionowane postanowienia są ważne zarówno dla osób, które realizują umowy, jak i dla osób, które potencjalnie będą korzystać z usług przedszkola, dlatego też zakwestionowane praktyki naruszają interesy konsumentów, którzy zawarli umowy, a także przyszłych potencjalnych klientów. Umowy mogą zawrzeć wszystkie osoby zainteresowane usługami przedsiębiorcy. Tym samym oferta korzystania z usług przedszkola niepublicznego skierowana jest do nieograniczonej grupy konsumentów.

W wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r. sygn. akt III SK 27/07 Sąd Najwyższy stwierdził co następuje. „Zdaniem Sądu Najwyższego, sformułowanie z art. 23a ust. 1 uokik „nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów” należy rozumieć w ten sposób, że liczba indywidualnych konsumentów, których interesy zostały naruszone, nie decyduje o tym, czy dana praktyka narusza zbiorowe interesy konsumentów. Praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy”.

W przedmiotowej sprawie zaistniały łącznie obie przesłanki konieczne do uznania zachowania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów – bezprawne działanie przedsiębiorcy i naruszenie zbiorowych interesów konsumentów.

W związku z powyższym uzasadnione jest nakazanie zaniechania stosowania praktyk polegających na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt I sentencji decyzji.

II. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy antymonopolowej, nie wydaje się decyzji, o której mowa w art. 26, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24. W przypadku określonym w ust. 1 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

W zakresie punktu II.1 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania w umowach w sprawie korzystania z przedszkola postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

Pkt 5 Umowy *„Rodzice zobowiązują się do uiszczenia podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym. (...)”*

Regulamin przedszkola „Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości Rodziców, na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem.”

Pkt 5 Regulaminu odpłatności za Przedszkole „Zmiany dotyczące opłat za przedszkole są przedstawiane rodzicom na tablicy informacyjnej z miesięcznym wyprzedzeniem.”

Kwestionowane postanowienia w pkt II.1 sentencji oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 10.04.2003r. sygn. akt XVII Amc 17/01 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 14.08.2003r. pod numerem 59, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu.

„Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalone przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego”.

Postanowienia o treści jak zakwestionowane, zostały uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 5.10.2005r. sygn. akt XVII Amc 20/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.04.2006r. pod numerami 642 i 643, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Turystyki i Hotelarstwa w Łodzi.

„Wysokość opłat wymienionych w p. a, b, d ustala Rektor i podaje w formie zarządzenia do wiadomości, przed rozpoczęciem roku akademickiego”.

„Wysokość czesnego może ulegać zmianom w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia”.

W ww. wyroku Sąd stwierdził co następuje. „Pierwszy z zakwestionowanych postanowień wzorca umowy nie gwarantuje studentowi rzetelnej informacji o zmianie treści umowy zawartej z pozwaną w zakresie ewentualnej zmiany wysokości opłat, które winien on ponieść. Umowa łącząca studenta i pozwaną ma charakter umowy ciągłej i podlega ona rygorom umów konsumenckich określonych w art. 384 i 384¹ k.c. (...) Nie dotyczy to tylko umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego. Powyższe dotyczy również zmiany wzorca umowy w czasie trwania stosunku umownego o charakterze ciągłym, jeżeli druga strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie.

Zapis powyższy jest niezgodny z w/w przepisami, a przyjęty w nim sposób powiadamiania studenta o wysokości opłat poprzez wydanie zarządzenia Rektora nie stanowi gwarancji, iż ta informacja z pewnością do niego dotrze, co rodzić może ujemne skutki w postaci powstania u konsumenta zadłużenia w opłatach z powodu braku wiedzy o ich podwyżce. Z tych powodów zakwestionowane postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki studenta (konsumenta) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami a zarazem rażąco narusza jego interes.

Odnosnie drugiego z zakwestionowanych postanowień wzorca umowy, to stanowi on niedozwoloną klauzulę umowną określoną w art. 385³ pkt 20 k.c. O ile pozwana szkoła ma pełne prawo do podwyższenia wysokości czesnego w zależności od inflacji i aktualnych kosztów kształcenia, o tyle studentowi (konsumentowi) powinno być gwarantowane prawo do odstąpienia od zawartej umowy, gdy nie jest on w stanie ponieść kosztów podwyżki. Wzorzec, którym posługuje się pozwana takiego uprawnienia dla studenta nie przewiduje. Nie można uznać za słuszny argument pozwanej, że problem ten rozwiązuje prawo studenta do rozwiązania umowy w każdym czasie zgodnie z § 9 wzorca umowy. W takim przypadku student do momentu rozwiązania umowy zmuszony byłby do ponoszenia opłaty w podwyższonej wysokości.”

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 21.04.2006r. sygn. akt XVII Amc 49/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień

umownych w dniu 20.06.2006r. pod numerem 756, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Edukacji Zdrowotnej.

„Uczelnia zastrzega sobie prawo zmiany warunków niniejszej umowy, które nastąpi poprzez zarządzenie Kanclerza Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej w Łodzi, nie wymaga to wypowiedzenia warunków niniejszej umowy. Zarządzenia podane zostanie do wiadomości studentów przez ogłoszenie na tablicy informacyjnej oraz w dziekanacie”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 25.07.2005r. sygn. akt XVII Amc 46/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 7.10.2005r. pod numerem 547, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Marketingu i Biznesu w Łodzi.

„Zmiana wysokości czesnego w ciągu roku akademickiego, może nastąpić jedynie proporcjonalnie do oficjalnego wskaźnika wzrostu kosztów utrzymania”.

W ww. wyroku Sąd stwierdził co następuje. „W świetle przepisu art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentami nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy. (...) W ocenie Sądu kwestionowana klauzula jest sprzeczna z art. 385³ pkt 20 k.c., który stanowi, iż niedozwolonym postanowieniem umownym jest zapis uprawniający kontrahenta konsumenta do podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy. Istotnie klauzula ta pozwala na zmianę czesnego bez możliwości negocjacji czy też odstąpienia od umowy przez konsumenta.”

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 18.10.2006r. sygn. akt XVII Amc 13/06 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 22.02.2008r. pod numerem 1348, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wiesławowi Brzozowskiemu i Halinie Łysenko, Prywatna Placówka Oświatowo Wychowawcza Szkoła Języków Obcych "ALMA MATER" s.c. w Ostrołęce.

„Właściciel zastrzega sobie prawo pobierania w ciągu roku szkolnego dodatkowej opłaty w przypadku wyższych kosztów prowadzenia placówki niż założono na początku roku szkolnego (np. większa inflacja, duża ilość rezygnacji słuchaczy z dalszej nauki.)”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 6.07.2006r. sygn. akt XVII Amc 60/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 1.09.2006r. pod numerem 848, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Barbarze Bekier.

„Wysokość odpłatności ustala dyrektor placówki w oparciu o kalkulację kosztów bieżących. Odpłatność może ulec zmianie w ciągu roku szkolnego”.

W ww. wyroku Sąd stwierdził co następuje. „W świetle przedstawionego stanu prawnego postanowienie zawarte w art. 14 pkt 2 „Statutu Centrum Języków i Zarządzania” stanowi niedozwolone postanowienie umowne. Postanowienie to wypełnia bowiem dyspozycję art. 385³ pkt 20 k.c., gdyż daje uprawnienie pozwanej do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od niej. Postanowienie to umożliwia pozwanej swobodne podnoszenie opłat za świadczoną usługę w trakcie trwania umowy. Jest sformułowane ogólnie, nie określa, w jakich okolicznościach i na jakich warunkach może dojść do zmiany umowy w tym zakresie. Daje pozwanej uprawnienia do podwyższenia opłat za naukę, które nie jest traktowane jako zmiana warunków umów, przez co konsumentowi nie przysługuje prawo odstąpienia od umowy.

Z tych względów Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że kwestionowane postanowienie wzorca umownego stosowanego przez pozwaną w obrocie z konsumentami spełnia przesłanki z art. 385¹ k.c., bowiem kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z

dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy i zakazał ich stosowania na podstawie art. 479⁴² k.p.c.”

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 17.05.2006r. sygn. akt XVII Amc 9/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.08.2006r. pod numerem 802, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego i Turystyki w Sopocie.

„Uczelnia zastrzega sobie prawo do zmiany wysokości czesnego stosownie do aktualnych kosztów organizacji prowadzonego procesu dydaktycznego i prowadzonej działalności statutowej”.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 13.04.2006r. sygn. akt XVII Amc 38/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.07.2006r. pod numerem 790, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Jolancie Kaczor, Ewie Mielickiej Cosmopolitan Prywatna Szkoła Języków Obcych s.c. Mielicka Ewa, Kaczor Jolanta, Opole.

„Raty miesięczne mogą wzrastać w czasie trwania roku szkolnego, jednak nie więcej niż ogólny wskaźnik inflacji”.

Biorąc pod uwagę powyższe, prawo do zmiany wysokości opłat bez prawa rodziców korzystających z usług przedszkola do odstąpienia od umowy, należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające ich interesy, a więc za niedozwolone postanowienie umowne w myśl art. 385¹ § 1 k.c. Dodatkowo w opinii organu antymonopolowego w/w postanowienie jest sprzeczne również z art. 385³ pkt 20 k.c. zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne, uważa się w szczególności to, które uprawnia kontrahenta konsumenta do podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy.

Przedmiotowe postanowienia dotyczyły konsekwencji, jakie wynikały dla konsumentów z uniemożliwienia im odstąpienia od umów w sytuacji podwyższenia pobieranych opłat. W ocenianym przypadku konsument był zobowiązany do zapłaty wyższego czesnego pomimo niez zaakceptowania podwyżki. Zakwestionowane postanowienia naruszały interesy konsumentów, którzy zawarli umowy, a także przyszłych potencjalnych klientów. Umowy mogą zawrzeć wszystkie osoby nią zainteresowane. Tym samym oferta korzystania z usług przedszkola niepublicznego skierowana jest do nieograniczonej grupy konsumentów.

Biorąc pod uwagę przesłanki podane w powyższym uzasadnieniu stosowania praktyki, organ antymonopolowy stwierdził, że była ona bezprawna, oraz naruszała interesy konsumentów.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie obie przesłanki, tj. bezprawność działań oraz naruszenie interesów nieograniczonej grupy konsumentów, organ antymonopolowy uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W trakcie postępowania przedsiębiorca zadeklarował zamiar dokonania zmiany treści umów w następujący sposób (Karty nr 11-14).

Pkt 5 Nowej Umowy „Rodzice zobowiązują się do uiszczania podwyższonej opłaty w razie wzrostu kosztów pobytu dziecka w placówce, w kwocie nie przekraczającej stopnia inflacji, ogłoszonej przez GUS wg „wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych”, po uprzednim zawiadomieniu z wyprzedzeniem jednomiesięcznym (tablica ogłoszeń) oraz pisemnego powiadomienia każdego rodzica.”

Pkt 7 Nowej Umowy „Rodzice, którzy zgłosili pisemną rezygnację z usług przedszkola wnoszą opłatę w niezmienionej (dotychczasowej) kwocie, aż do wygaśnięcia umowy – rezygnacji, nawet gdy opłata w placówce ulegnie podwyższeniu.”

Postanowienie nowego Regulaminu Przedszkola *„Zmiany w opłacie stałej dotyczącej kosztów utrzymania, będą podawane do wiadomości rodziców na tablicy ogłoszeń, na miesiąc przed wprowadzeniem i w formie pisemnej skierowanej do rodzica/opiekuna.”*

Postanowienie aneksu do Regulaminu odpłatności za Przedszkole *„Zmiany opłat za przedszkole są przedstawiane Rodzicom na tablicy informacyjnej i także w formie pisemnej kierowanej do każdego Rodzica.”* Analiza nowych postanowień wykazała, iż przedsiębiorca określa precyzyjnie współczynnik, o jaki mogą zostać podwyższone opłaty. Dodatkowo konsumenci mają zagwarantowaną możliwość wypowiedzenia umowy w przypadku wzrostu wysokości opłat oraz iż w trakcie okresu wypowiedzenia obowiązują ich opłaty w wysokości przed podwyżką. Przedsiębiorca zapewnia również poinformowanie rodziców o planowanej zmianie opłat nie tylko przez wywieszenie tej informacji na tablicy ogłoszeń, ale także przez bezpośrednie pisemne ich poinformowanie.

W zakresie punktu II.2 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania w umowach w sprawie korzystania z przedszkola postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

„7 dniowa – nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy, jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków.”

Kwestionowane w pkt II.2 sentencji decyzji postanowienie oraz postanowienia wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 27.04.2006r. sygn. akt XVII Amc 62/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 3.07.2006r. pod numerem 774, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Grażynie Studzińskiej Wellington Grażyna Studzińska z/s w Gliwicach.

„Studium ma prawo odstąpić od umowy bez możliwości zwrotu opłat określonych w pkt 1 ze strony Słuchacza z powodu (...) naruszenia dóbr Studium i warunków współżycia społecznego oraz zasad obowiązujących w placówkach oświatowych”.

W ww. wyroku Sąd za uzasadnione uznał zarzuty postawione w pozwie. „(...) Powód zauważył, że stosowany przez pozwaną wzorzec umowy przewiduje możliwość uiszczenia przez słuchacza opłaty za kurs jednorazowo w pełnej wysokości.

W nawiązaniu do powyższego powód podniósł, że zgodnie ze wskazanym postanowieniem, w przypadku gdy Studium odstąpi od umowy wobec słuchacza, który zapłacił za kurs jednorazowo, traci on prawo do zwrotu nawet tej części opłat, która należna jest za lekcje, z których z mocy decyzji szkoły nie będzie mógł skorzystać. Możliwość zatrzymania przez pozwaną w takim przypadku uiszczonych przez konsumenta opłat powód uznał za nieusprawiedliwione działania sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumentów odzwierciedlające cechy klauzuli abuzywnej wymienionej w art. 385³ pkt 13 k.c.”

Postanowienie o treści jak zakwestionowane, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 13.06.2006r. sygn. akt XVII Amc 51/05 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 1.09.2006r. pod numerem 850, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Dariuszowi Witaszek.

„Notoryczne nieusprawiedliwione nieobecności ucznia na zajęciach spowodują skreślenie z listy przy obowiązku opłaty czesnego za trwający semestr”.

W wyroku Sąd uznał, iż brak sprecyzowania pojęcia „notoryczne nieusprawiedliwione nieobecności” daje prawo dokonania wiążącej interpretacji spełnienia wyżej wskazanego warunku umowy i upoważnia do skreślenia z list, bowiem nie określa jaka liczba godzin nieusprawiedliwionych kwalifikuje do skreślenia z listy oraz jakie okoliczności powodują, że nieobecność jest usprawiedliwiona.

Regulamin zawiera postanowienie „Nieobecność dziecka w przedszkolu trwającą powyżej miesiąca należy udokumentować zwolnieniem lekarskim lub kartą wypisu z sanatorium.

Wymienione dokumenty stanowią podstawę do odliczenia połowy opłaty stałej.” Zgodnie z pkt 10 Regulaminu odpłatności za Przedszkole „Rodzic nie dokonuje opłaty za przedszkole, jeżeli zrezygnuje z usług placówki i potwierdzi, to pisemnie z miesięcznym wyprzedzeniem, w przeciwnym wypadku opłata winna być uiszczona.” Zgodnie z pkt 4 umowy „Wyżej wymienione świadczenia płatne są do końca każdego miesiąca za miesiąc następny, w dniach ustalonych przez osobę prowadzącą”.

Biorąc pod uwagę powyższe postanowienia za nieuzasadnione należy przyjąć uprawnienie do skreślenia z listy, gdy dziecko nie korzystało z usług przez 7 dni, a rodzice nie usprawiedliwili tej nieobecności. Rodzice uiszczają opłaty za cały miesiąc z góry, tym samym w okresie miesiąca zapewniają sobie miejsce w przedszkolu dla dziecka. Mogą wystąpić okoliczności, które uniemożliwią poinformowanie przedszkola w terminie 7 dni o tym, iż dziecko nie będzie przyprawdazane. Fakt nieobecności dziecka przez 7 dni, gdy opłaty pobierane są z góry za cały miesiąc, nie może dać podstawy do natychmiastowego rozwiązania umowy.

Postanowienia wpisane do rejestru umożliwiły przedsiębiorcom dokonanie jednostronnej interpretacji zaistniałych okoliczności i na tej podstawie umożliwiły im rozwiązanie umów. Było to o tyle naganne, iż bez prawa konsumentów do wyjaśnienia zaistniałych sytuacji, przedsiębiorcy mieli prawo do zatrzymania dokonanych wpłat. W sprawie jednego z postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych Sąd stwierdził, iż nie precyzuje ono okoliczności, które uprawniają do rozwiązania umowy oraz okoliczności powodujących, iż nieobecność jest usprawiedliwiona. W przypadku zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu postanowienia przedsiębiorca również ma prawo do jednostronnej jego interpretacji. Tak jak w przytoczonych niedozwolonych postanowieniach umownych, zakwestionowana klauzula uprawnia przedsiębiorcę do skreślenia dziecka z listy po samodzielnej ocenie zaistniałych okoliczności. Biorąc powyższe pod uwagę uznać należy, że przedmiotowe postanowienie kształtowało prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszała ich interesy, a tym samym może stanowić, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., niedozwolone postanowienia umowne.

Przedmiotowe postanowienie naruszało interesy tej samej grupy konsumentów, którzy zostali określani w uzasadnieniu stosowania praktyki zdefiniowanej w pkt II.1 sentencji decyzji.

Biorąc pod uwagę przesłanki podane w powyższym uzasadnieniu stosowania praktyki, organ antymonopolowy stwierdził, że była ona bezprawna, oraz naruszała interesy konsumentów.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie obie przesłanki, tj. bezprawność działań oraz naruszenie interesów nieograniczonej grupy konsumentów, organ antymonopolowy uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W trakcie przedmiotowego postępowania, przedsiębiorca dokonał zmiany treści umów realizowanych z konsumentami. W nowych umowach zakwestionowane postanowienie otrzymało brzmienie:

„7 dniowa, nieusprawiedliwiona nieobecność w przedszkolu, w przypadku dzieci zgłoszonych do przedszkola po raz pierwszy jest podstawą do skreślenia z listy wychowanków, po uprzednim pisemnym powiadomieniu rodzica/opiekuna”.

Na podstawie analizy treści nowego postanowienia umownego stwierdzone zostało, iż przedsiębiorca pisemnie powiadomi rodziców/opiekunów o niewykonaniu podanych w przedmiotowym postanowieniu obowiązków przed rozwiązaniem umowy. Wprowadzenie przedmiotowego warunku do treści postanowienia spowodowało, iż konsumenci mają możliwość wyjaśnienia zaistniałych okoliczności. Dzięki przedmiotowej zmianie, przedsiębiorca nie będzie podejmował jednostronnych decyzji o skreśleniu dziecka z listy bez umożliwienia rodzicom wyjaśnienia zaistniałych okoliczności. Biorąc pod uwagę wprowadzenie do treści postanowienia przedmiotowej zmiany, organ antymonopolowy uznał, iż brak jest podstaw do uznania nowego postanowienia za tożsame z wpisanymi do rejestru.

Wprowadzone do wykorzystywanych dokumentów zmiany zapewniają ochronę interesów konsumentów w zakresie objętym pkt II sentencji decyzji.

Przedsiębiorca z konsumentami, z którymi zawarł umowy w oparciu o zakwestionowane wzorce umowne podpisał nowe umowy o zmienionych treściach. W piśmie z dnia 24.04.2008r. przedsiębiorca poinformował, iż rodzice zostali w formie pisemnej powiadomieni o zmianach w Regulaminach Przedszkolnych (Karta nr 5). W kolejnym piśmie z dnia 11.06.2008r. zadeklarowane zostało, iż wszyscy Rodzice korzystający z usług otrzymali nowe wzory umów, tj. nową umowę, nowy Regulamin przedszkola oraz Regulaminy odpłatności za przedszkole wraz z Aneksem. Proces ten został zakończony. Nowe umowy obowiązują od 01.05.2008r. (Karta nr 18). Na potwierdzenie przedmiotowej deklaracji zostały przedstawione przykładowe umowy (Karty nr 21, 22). Przedsiębiorca potwierdził zawieranie umów w oparciu o nowe druki z rodzicami, których dzieci nie korzystały z jego usług do tej pory (Karty nr 19, 20).

Biorąc pod uwagę fakt, iż przedsiębiorca zaczął wykorzystywać nowy wzór umowy przy zawieraniu umów z konsumentami, a także z dniem 1.05.2008r. przestały obowiązywać umowy, których postanowienie zostało zakwestionowane w pkt II sentencji decyzji, organ antymonopolowy uznał, iż przedsiębiorca zaniechał stosowania zakwestionowanych praktyk.

W związku z powyższym za uzasadnione stało się uznanie na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy antymonopolowej, praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzenie zaniechania jej stosowania z dniem 1.05.2008r.

Wobec powyższego orzeka się jak w pkt II sentencji decyzji.

III. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy antymonopolowej przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt I oraz II sentencji decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegały na posługiwaniu się w umowach zawieranych z konsumentami klauzulami tożsamymi z postanowieniami wzorców umowy uznanymi przez SOKiK za niedozwolone i wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Konsekwencją stosowania powyższych praktyk było naruszenie ekonomicznych interesów konsumentów.

Zakwestionowane postanowienia uprawniają przedsiębiorcę do skreślenia dziecka z listy bez wcześniejszego wezwania do zapłaty powstałych zaległości. Zakwestionowane zostały również postanowienia, które uprawniały przedsiębiorcę do zmiany wysokości opłat bez prawa konsumenta do odstąpienia z tego tytułu od umowy. Za niedozwolone postanowienie umowne uznane zostało postanowienie uprawniające przedsiębiorcę do skreślenia dziecka z listy bez wcześniejszego wezwania z tytułu nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka przez 7 dni. Biorąc pod uwagę fakt, iż wykorzystywanie zakwestionowanych postanowień umownych naruszało interesy konsumentów organ antymonopolowy za celowe uznał nałożenie na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej.

Dokonując wyliczenia kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku 2007 przychód. Przedmiotowy przychód wyniósł [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. a Załącznika Nr 1). Szacowna w oparciu o ww. dane maksymalna kara, jaka mogłaby zostać w niniejszym przypadku nałożona, to [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. b Załącznika Nr 1).

Dodatkowo przy ustalaniu kary wzięto pod uwagę okoliczność, że przedsiębiorca dopuścił się naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej po raz pierwszy.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Przedsiębiorca, jako podmiot o wieloletnim doświadczeniu, powinien wiedzieć, że określając warunki umowne nie może stosować klauzul uznanych przez SOKiK za abuzywne i wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, ani w inny sposób godzić w interesy słabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorcy. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Za zastosowaniem kary w wysokości oznaczonej w tej decyzji przemawia też fakt, że możliwość nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorców, którzy dopuścili się naruszenia zbiorowych interesów konsumentów organ antymonopolowy posiada dopiero od niedawna, gdyż od 21.04.2007r. W związku z tym należy zwrócić uwagę na wymiar edukacyjny stosowanej sankcji. Niniejsza kara powinna też stanowić przestrożę dla przedsiębiorcy na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku. Funkcja edukacyjna jest w niniejszym przypadku także w wymiarze ogólnym szczególnie istotna, gdyż jak wskazano powyżej kary za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nakładane w tym trybie stanowią nowość w polskim porządku prawnym.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 1000 zł (słownie złotych: tysiąc), co stanowi [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 2. a Załącznika Nr 1) osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2007r. przychodu oraz [tajemnica przedsiębiorstwa] (pkt 2. b Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie III sentencji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko K. P.-M. prowadzącej Przedszkole Niepubliczne "Kubuś" w Opolu w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania w punkcie I i II decyzji stwierdzone zostało naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 40 zł związane z korespondencją prowadzoną z przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 40 zł (słownie złotych: czterdzieści).

Wobec powyższego orzeka się jak w punkcie IV sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie IV niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 Kpc, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach
Maciej Fragsztajn